

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ**

**УКРАЇНСЬКА ЖУРНАЛІСТСЬКА ОСВІТА:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

Київ – 2026

СЕНКЕВИЧ Геннадій

Володимир Буряк про інформаційно-художню свідомість у творчому мисленні 56

СИДОРЕНКО Наталія

Біля витоків журналістської освіти: від курсів до інституту 59

СУПРУН Володимир

Націєцентричний маркер курсу «Історія української журналістики» в аспекті підготовки фахівців 65

ФІЛОНЕНКО Данило

Особливості викладання журналістики для студентів Військового інституту 67

ХОЛОД Ганна

Специфіка підготовки українських робітничих та сільських кореспондентів у 20-х роках ХХ століття 71

ЧЕРЕМНИХ Інна

Адаптивність медіаосвіти у використанні генеративного штучного інтелекту 75

NOSOVA Bogdana

Public Intellectuals in Media Communications: The Humanitarian Dimension of Journalism Education 78

**СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ
В НАВЧАННІ ЖУРНАЛІСТІВ: СПІЛЬНІ «ТОЧКИ ДОТИКУ»**

БОРЕЦЬ Андрій

Цифрові культурні практики в журналістській освіті: між текстом і мемом 81

ГРЕСЬКО Ольга

Найкращі практики журналістської освіти в США в університетській системі Меріленду 84

ІВАНОВА Вікторія

ШІ-технології у виробництві аудіо контенту 88

ІСАЄВ Богдан

Європейські підходи до підготовки спортивних журналістів: уроки для української освіти 91

КОДАЦЬКА Наталя

Практика реалізації освітніх програм з журналістики у Вільнюському університеті 93

ЛОЗА Галина

Штучний інтелект як інструмент доступності: виклики та можливості 96

НЕСТЕРЯК Юлія, РЯБІЧЕВ Вячеслав, ВАСИЛЕНКО Ксенія

Трансформація бізнес-моделей локальних і гіперлокальних медіа в контексті реформи місцевих медіа в Україні 99

Володимир СУПРУН,
доктор філологічних наук, професор.
Національний університет
водного господарства та природокористування

НАЦІЄЦЕНТРИЧНИЙ МАРКЕР КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ» В АСПЕКТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Система підготовки фахівців у галузі журналістики – це складний процес надання освітніх послуг для засвоєння здобувачами системи професійно, світоглядно й практикоорієнтованих дисциплін. Лише комплекс із цих трьох складників забезпечить повноцінне та якісне формування валідних компетентностей майбутнього фахівця, затребуваного на ринку праці, але чи не головніше – цивілізаційно-культурний розвиток нації. У цьому контексті на препозиційний план виходять освітні компоненти світоглядно-орієнтованого циклу, які у зв'язку з подіями російсько-української війни набувають посиленої україноцентричної оптики.

Серед основних дисциплін, змістове наповнення яких базується на аксіологічних моделях національних інтересів України, є «Історія української журналістики», що абсолютно співвідноситься з компетенцією випускника-журналіста: ЗК10. «Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя», задекларованою Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 864 від 20.06.2019 р.). Як зазначає Г. І. Марчук, «історія української (як і будь-якої національної) журналістики – це наука, об'єктом дослідження якої є вітчизняний журналістський процес у цілому й ті визначні явища, події, постаті, видання й власне журналістські тексти, які формують цей процес, визначають його сутність і зміст» [1].

Освітній компонент формує ціннісне ядро української ідентичності, маркує простір національної самобутності. Пояснення цьому просте: не можливо до кінця зрозуміти тенденції сучасної журналістики без усвідомлення проблем її історичного розвитку, адже питання тяглості й тенденційної спадкоємності дає ключ до розуміння багатьох процесів, які відбуваються в медіапросторі ХХІ ст.

Творчість ключових постатей історії вітчизняної журналістики й публіцистики (Іван Франко, Сергій Єфремов, Михайло Грушевський, Пантелеймон Куліш, Дмитро Донцов, Антін Павенцький, Володимир Винниченко, Василь Симоненко, Іван Багряний, Олесь Гончар, Юрій Винничук та ін.) у донесенні української правди до масової аудиторії, всупереч насаджуваним імперсько-тоталітарним ідеологічним догмам, що тяжіли над

українською культурою більше, ніж 300 років, дає підстави для національного самоусвідомлення, а сила слова формує відчуття волелюбності, національної гідності, стає об'єднавчим модусом у часи лихоліть, надихає на боротьбу з ворогом за право бути на своїй землі.

Не слід забувати, що подвижницька діяльність передових майстрів журналістського слова минулого заклала підвалини сучасної незалежної України, виформувала сильну духом, незламну націю патріотів. Багатогранність та глибокі національні смисли творів письменників формують аксіологічні координати українського суспільства, визначають ціннісні пріоритети розвитку українського народу. Звідси вивчення їхньої творчості не просто бажане, а вкрай необхідне студентам-журналістам як модераторам громадської думки, формувачам ціннісних пріоритетів суспільства [2, с. 164–165].

Варто зрозуміти, що важливі історичні віхи буття українства з величним, здебільшого драматичним, а то й трагічним минулим, викладеним у курсі історії вітчизняної журналістики – це можливість саморефлексії в усвідомленні уроків уже пройденого шляху, спосіб ретроспективно поглянути на себе «збоку» з проспективним винесенням концептуальних висновків для майбутнього розвитку української журналістики та гуманітаристики загалом. Крім того, студіювання здобувачами величних сторінок історії вітчизняної журналістики та її чільних репрезентантів – це ще й шанс переосмислення власного досвіду творення високоякісної, неперевершено унікальної журналістики, який залишив вагомий слід в історичному розвої світового медіадискурсу.

Освітній компонент дає усвідомлення, що українцям є чим пишатися, є за що боротися й що продемонструвати світовій громадськості. Розкриття кращих зразків медіапродуктів в еволюційному поступі вітчизняної журналістики, виведення з тіні історії її яскравих у подвижницькій діяльності представників виформовуватиме у студентської молоді україноцентричну гордість за свою країну та її славу, хай і трагічну у своїй величі історію.

Таким чином, курс «Історія української журналістики» генерує у здобувачів вищої освіти розуміння сутності національного журналістського процесу, увиразнює вітчизняне медіаобличчя, формує ціннісні маркери ментального самоусвідомлення й громадянської позиції.

Список використаних джерел

1. Марчук Г. Історія української журналістики: хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. URL: <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/54/2024/12/khrestomatiia-z-istorii-ukrainskoi-zhurnalistyky.pdf> (дата звернення: 19.10.2025).
2. Супрун В. Журналістська освіта в умовах війни: методичні підходи, ціннісна парадигма. *Викладання журналістики, реклами та піар в контексті компетентнісного підходу: монографія /* колектив авторів: Безчотнікова Світлана, Бутиріна Марія, Герасимович Вадим, Єфремова Оксана, Іванова Тетяна, Лісневська Аліна, Мадей Анна, Почепцов Георгій, Супрун Володимир, Супрун Людмила; за заг. ред. С. Безчотнікової. Київ : Маріупольський державний університет, 2023. С. 152–167.